

Lőrincz Pál, András És Ernő

Ezen a képen a dédanyánk, az anyám nagyanyja látható hármunkkal és Terézzel, a bécsi dadussal. Én középen állok, balra tőlem Pál van, jobbra pedig Ernő. Teréz négy vagy öt évig élt nálunk, amikor kicsi voltunk, aztán visszament Ausztriába. Én, Lőrincz András 1924. november negyedikén születtem, Déván. Két fivérem volt, Ernő és Pál, mindketten Déván születtek -- Ernő 1923-ban, Pál 1926-ban. Én voltam a közbülső. A testvéreimmel jól megértettük egymást. Kisgyermekkoromban három-négy évig óvodába jártam, és szintén három-négy évig a héderbe. Déván nem volt Talmud-Tóra, de volt héder, immár hetven éve annak, hogy oda jártam? Négyéves koromban kezdtem el járni. Itt volt egy szobában, a zsinagóga udvarán. Akkoriban tíz-tizenöt fiú járt, de odaát is volt héder, az imaháznál, szintén tíz-tizenöt gyereknek. Szép volt a héderben, tanultunk a gyerekekkel, ültünk az asztalnál. A tanító egy kis emberke volt. Nem dévai volt, máshonnan jött -- Rubin Izsáknak hívták. Tanította nekünk a zsidók történetét, az olvasást és írást héberül. Emlékszem, hogy vesszőt tartott a kezében? Nem voltak külön tankönyveink, a vallási könyveket használtuk. Minden reggel mentünk a héderbe, majd hat-hét éves korunkig az Aurel Vlaicu utcai óvodába. Délben jöttünk haza. Hétéves korom után a Mihai Eminescu utcai elemi iskolába jártam. Mentem az iskolába, jöttem haza, tanultam, megírtam a leckéimet. Leginkább a történelmet és a földrajzot szerettem. Sose volt semmi gondom az osztálytársakkal vagy a tanárokkal. Sok barátom volt, jöttek hozzánk, játszottunk az udvaron, ki-ki végezte a dolgát. Vagy két évig zongoraleckéket vettem, de aztán abbahagytam. Volt otthon egy nagyon szép zongoránk, bécsi, de én nem szerettem a zongoratanulást. Édesanyám azonban zongorázott. Később eladtuk a zongorát. Ugyanakkor a zenét szerettem, most is szeretem. Szeretem a klasszikus zenét és az operát meg az operettet. Szeretem Verdit, Strauszt, Mozartot, Puccinit, Bizet-t. Kedvenc operám a 'La Traviata' Verditől. Miután véget ért a háború, elmentem Marosvásárhelyre, az orvostudományi karra, 1945 és 1951 között jártam oda. Azokban az években csak tanulással foglalkoztam, semmi egyébbel nem. Katonai szolgálatomat Nagyváradon teljesítettem, a tiszti iskolában, 1951-52-ben, a szakmai gyakorlat idején ezredfőorvos voltam, a tanfolyam és a gyakorlat után tartalékos századosnak nevezték ki. Később tisztiorvosként dolgoztam, állami egészségügyi felügyelőként, rajoni főorvosként, illetve tartományi főorvoshelyettesként. Ernő a Decebal Gimnáziumot végezte el, ott is érettségizett, és hivatalnok lett itt, Déván. Nem nősült meg, nem voltak gyermekei. Nem vett részt a politikában, de nagyon szeretett utazni, és 1953-ban, amikor Bukarestben megtartották a

Világifjúsági Találkozót [VIT], arabnak öltözött, és elment Európába, eljutott Németországig. Németországban Frankfurtba ment, onnan Hamburgba, ahol feljutott egy amerikai hajóra. Az amerikaiak megtalálták, megverték, letették a hajóról, és akkor visszajött, 1954. június hetedikén. Éppen édesapám születésnapján jött vissza. Ez volt az oka annak, hogy ugyanabban az évben, 1954-ben a Securitate letartóztatta, és elvitték Kolozsvárra. Két hétig tartották ott, és megölték, mert nem akarta azt vallani, hogy amerikai kém. Semmivel sem vádolták, de valamit kitaláltak. Nem tudok semmit erről, csak azt, hogy 1954-ben, július elsején kaptunk egy táviratot a kolozsvári ideggyógyászati klinikáról, hogy menjek és vegyem ki a tetemet, azaz a bátyámat, aki kómában meghalt a klinikán, a Securitate hozta be. Pál 1952-ben elvégezte az orvostudományi egyetemet, orvos volt, illetve tanársegéd Marosvásárhelyen, a járványkórházban 1960-ig, amikor kivándorolt Izraelbe, ahol nagyon jól feltalálta magát. Názáretben, Haifában és Netanyán élt. Kitüntették az Izrael Állam Érdemes Orvosa címmel. Két alkalommal látogattam meg, először akkor, amikor Názáretben élt, ez volt az első munkahelye Izraelbe költözése után, másodszor meg Netanyán. Pál 1984-ben halt meg, Netanyán, májrákban. Nős volt, a feleségét Juditnak hívták, szintén dévai származású volt, van egy lányuk, Carmen, aki az orvosi tanulmányait Marosvásárhelyen kezdte el, majd Rómában folytatta. Jelenleg szájsebész Rómában.